

(Referanse må oppgis)

Kommunal- og regionaldepartementet
Pb 8112 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 07/00975
Arkivkode: Saksarkiv
Saksbehandler: Jostein Selle
Deres referanse: 07/2253-3 TLT
Dato: 19.2.2008

Høringsvar - Endring av garantiforskriften 2007

Vi viser til høringsbrev av 19. november 2007.

Bakgrunn

I garantiretten skilles det mellom to hovedtyper kausjonsforpliktelser; simpel kausjon og selvskyldnerkausjon. Der det foreligger en selvskyldnerkausjon vil kreditor kunne gå på kausjonisten(e) med en gang et forsøk på å få betaling hos hovedskyldneren ikke fører frem, uavhengig av om vedkommende rent faktisk kan betale. Det kan således sies at kausjonisten garanterer både for debtors betalingsevne og betalingsvilje. Ved simpel kausjon er det derimot bare betalingsevnen det garanteres for. Her må kreditor før han kan gå på kausjonisten(e) gjennomføre visse tiltak for å få hoveddebitor til å betale, slik at det er på det rene at han ikke er i stand til å gjøre opp for seg.

Det er fremmet forslag om endring av forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier § 2. Endringen vil innebære at det åpnes adgang for kommuner og fylkeskommuner til å stille selvskyldnerkausjon når det garanteres for tredjepersons økonomiske forpliktelser.

Hovedregelen er i dag at det bare kan stilles simpel kausjon. Dette er kombinert med en hjemmel for godkjenningsmyndigheten til ved dispensasjon å gi anledning til å stille selvskyldnergaranti. Dispensasjonshjemmelen kan bare brukes der kreditor i hovedforholdet er en privatperson. Videre følger av § 6 at det kan stilles selvskyldnergaranti i forbindelse med overføring av gjeld til selskap med begrenset ansvar.

Det fremgår at bakgrunnen for forslaget er en nylig revidering av kravene til bankenes kapitaldekning.

Kommuner kan ikke garantere for næringsvirksomhet (jf. kommuneloven § 51 nr. 2). For øvrig står kommuner fritt til å stille garantier for tredjemanns forpliktelser. Vedtak om garanti skal imidlertid godkjennes av statlig myndighet der garantien overstiger kr. 500 000,-.

Vurdering

Det er i høringsbrevet vist til at en åpning for å stille selvskyldnerkausjon kan innebære en økonomisk fordel for kommunene, ved at lavere lånekostnader for hovedskyldneren i praksis kan redusere behovet for økonomiske overføringer til denne. Dette vil gjelde de tilfeller der kommunen garanterer for virksomhet som den selv yter tilskudd til.

Som departementet viser til, må denne eventuelle fordelene veies opp mot blant annet en administrativ merbelastning på kommunens hånd. Denne merbelastningen knytter seg både til vurderinger kommunen bør gjøre i forkant av at garanti stilles, og til situasjonen der en stilt garanti blir effektiv og kommunen må innfri sitt garantiansvar.

Ettersom en selvskyldnergaranti innebærer økt risiko for at kommunen må innfri sitt garantiansvar, vil det være naturlig at kommunen gjør en grundigere kredittvurdering av skyldneren enn det som ville være naturlig der det stilles en simpel kausjon. Dersom garantien blir effektiv, vil den administrative merbelastningen knytte seg til å fremme et eventuelt regresskrav.

I tillegg til de forhold departementet påpeker, mener KS at et element i vurderingen også er det likviditetstap kommunen vil ha dersom garantier må utbetales i større omfang enn tidligere. Det vil være vanskelig å anslå hvor stor økning i kommunenes garantiutbetalinger forslaget vil innebære. Flere kommuner har imidlertid stilt garantier som samlet sett kommer opp i betydelige beløp. Det er sannsynlig at kommunale garantier kommer til utbetaling oftere dersom det gjennomgående blir stilt selvskyldnergaranti. Selvskyldnergaranti innebærer at risikoen for manglende betalingsvilje hos skyldneren blir overført fra kredittgiveren til kommunen.

Som departementet peker på, innebærer forslaget bare et økt handlingsrom for kommunene; kommunen kan selv velge om man vil stille simpel eller selvskyldnergaranti.

Det kan imidlertid stilles spørsmål ved hvor reell denne valgfriheten er. Det er ikke usannsynlig at en valgfrihet her vil føre til at kommunen opplever et visst press i retning av å stille selvskyldnergaranti, både fra kredittgiveren – som da kan tillate seg en mer avslappet kredittvurdering – og fra hovedskyldneren, som trolig er interessert i lavest mulig lånekostnader. Vi er imidlertid ikke kjent med i hvilken grad selvskyldnergaranti påvirker kredittvurderingen hos långiver.

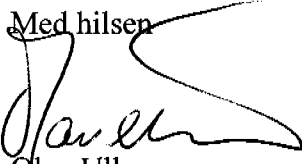
Det er videre ikke åpenbart at reduserte kapitaldekningskrav til bankene på dette området uten videre vil føre til at dette tilflyter kundene i form av reduserte lånekostnader. Forutsetningen om reduserte kostnader for kommunen knytter seg til at det er disse bestemte lånekundene som får nytte godt av reduserte kostnader. Dette er imidlertid forhold som det er vanskelig å få sikker informasjon om.

Vi antar at kommunene også garanterer for virksomheter som det ikke gis tilskudd til fra kommunen. I slike tilfeller vil det ikke innebære noen økonomiske fordeler for kommunen ved å få anledning til å stille selvskyldnerkausjon.

KS gikk i mot en tilsvarende endring i garantireglene ved forrige revisjon av reglene (år 2000). Det er etter vår oppfatning ikke anført vesentlige argumenter som tilsier at interesseavveiningen bør være annerledes nå. Vi har heller ikke registrert noe markant ønske fra kommunenes side om å innføre mer liberale bestemmelser på dette området.

Ettersom KS prinsipielt og i alminnelighet gir tilslutning til forslag som øker den kommunale handlefrihet, mener vi imidlertid at begrensninger på kommunenes handlefrihet krever en relativt sterk begrunnelse. På tross av visse betenkeligheter, er vi derfor kommet til at KS vil slutte seg til forslaget i høringsutkastet.

Med hilsen

Olav Ulleren

Børge Benum